

Správa o stave

**Ústredia ekumenickej pastoračnej služby
v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch
Slovenskej republiky za rok 2022
pre Synodu ECAV**

plk. Mgr. Viktor **SABO**, PhD.
generálny duchovný – vojenský biskup
ÚstrEPS OS a OZ SR

V Bratislave, 14. júna 2023

Úvod

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku je už dlhodobo pevnou a dôležitou súčasťou Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v Ozbroyených silách Slovenskej republiky a Ozbroyených zboroch Slovenskej republiky (ďalej len Ústredie EPS).

Slovensko a spoločnosť si pripomína tridsiate výročie samostatnosti. V 30. roku života sa človek dostáva do obdobia zrelosti, do obdobia, kedy by mal byť pevne usadený v osobnom i pracovnom živote. V tomto období života má človek už tendenciu viac dávať, keďže doteraz doposiaľ len dostával. Je štedrý, stará sa o svojich najbližších a prijíma zodpovednosť aj za ostatných, deti, príbuzných. Je náš jubilant – tridsiatnik, oslavujúce Slovensko také?

Z vyjadrení prezidentky a politikov sme o stave republiky za uplynulý rok počuli, že žijeme v demokratickej, slobodnej a bezpečnej krajine, ktorá je spravodlivým štátom pre všetkých, napomáha zlepšovať kvalitu života ľuďom a snaží sa znižovať dopad krízy, ktorý nás minulý rok postihol. Ak je spoločnosť spokojná, ľudia chcú v danej krajine žiť, je vhodným domovom pre rodiny, prípadne sa sem odídenci budú radi vracieť. Je však súčasný stav spoločnosti a politiky skutočne taký „ideálny“? Sloboda a bezpečnosť je od agresie Ruska voči Ukrajine narušená, stáva sa, že táto agresia a utrpenie ľudí je spochybňované, prenáša sa to do správania spoločnosti. Síce žijeme v demokratickej krajine, ale pravidelné a neprestávajúce konflikty, nedôvera a rozdelenie spôsobili ku koncu roka pád vlády, a spoločná reč sa hľadá ťažko. Potrebujeme zmenu k lepšiemu, čo však príde neviem. Postupný vývoj, napredovanie však nezastavíme.

Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky sa blíži k prahu dospelosti. V priebehu roka 2023 preklenie a začne písať už svoje 17-ročné pôsobenie v štruktúrach ozbrojených síl a zborov. Na veku však nezáleží, či už máme 17-násť alebo 30-sať, jadro našej práce je rovnaké. Zabezpečovať, prinášať a rozvíjať duchovný život alebo samotné povedomie o kresťanstve či už kresťanovi, vojakovi, väzňovi, alebo komukoľvek kto o to požiada. V širokom spektre pôsobnosti medzi hlavné činnosti duchovnej služby a pastorálnej starostlivosti v podmienkach OS SR a OZ SR patrí: vykonávanie bohoslužobných aktivít, či už je to formou konkrétneho bohoslužobného úkonu, alebo formou rozhovoru, poradenstva, návštevy chorého; vykonávaním prednášok, vzdelávania; vykonávaním sociálnej, charitatívnej, diakonickej činnosti; konaním a účasťou na pietnych, spomienkových aktoch; organizovaním rôznych podujatí – detské kresťanské tábory, vojenské pochody, koncerty. Pole a smery pôsobenia sú tak široké, naše plány neraz siahajú ešte ďalej, preto veríme, že aj do budúcnosti sa nám bude s Božou pomocou úspešne darovať všetko naplňať.

Misijné poslanie Ústredia EPS v OS SR a OZ SR

Koncepcia DS

Koncepcia duchovnej služby OS SR, aby bola vždy aktuálna a dokázala pružne reagovať na požiadavky súčasných Ozbrojených síl Slovenskej republiky, musela prísť ďalšia fáza obnovy. Na základe úlohy č. 12.4 Rozpracovania Programového vyhlásenia vlády na roky 2020-2024 bolo cieľom vypracovať opäť novšiu a pohotovú Koncepciu rozvoja duchovnej služby v rezorte ministerstva obrany. Vytvorená pracovná skupina pracovala rok na jej tvorbe. Po spracovaní bola predložená na rokovanie KaMO, odprezentovaná a aj úspešne prijatá v úvode roka 2022. Pojednáva o oblasti poskytovania duchovnej služby, vymedzuje právne základy organizácie a pôsobenie duchovnej služby v OS SR, myslí aj na zabezpečenie duchovnej služby OS SR v prípade mimoriadnych situácií a vojenských cvičení doma i v zahraničí. Nezabúda ani na ďalšie roky a kapitoly práce, preto si kladie nové výzvy a ciele, ktoré sú rozpracované v harmonograme realizácie hlavných úloh.

Kaplnka

Miesto, kde by sa v prvom rade mohli stretávať veriaci, a ktoré by bolo zároveň **prvou kaplnkou Ústredia EPS v OS SR a OZ SR**, podnietilo hlavných predstaviteľov Ústredia EPS k realizácii plánu a sčasti aj naplnení túžob po vlastnom bohoslužobnom priestore. Objekt v Duklianskych kasárňach v Bratislave, hneď vedľa sídla Ústredia EPS, ktorý slúžil ako sklad humanitárnej pomoci, bol vyhodnotený ako najlepšie možné riešenie. Počiatočné rozpočtové, projekčné práce a proces verejného obstarávania prebiehali už od roku 2020, samotná rekonštrukcia začala 26. januára 2022. Rok stavebných prác bol v decembri 2022 úspešne ukončený vykonaním vnútornej kolaudácie. Čaká sa na dokončenie vonkajších prác a finálnej kolaudácie celého priestoru. Kaplnka bude slúžiť príslušníkom rezortu v služobnom i mimoslužobnom čase, kde veríme, že nájdú svoje miesto všetci túžiaci po pokoji, tichu, modlitbe a Božom slove.

V kaplnke sa uskutočnila aj prvá bohoslužba za prítomnosti kňazov ústredia a pozvaných hostí. Táto bohoslužba bola spojená aj s príležitosťou odovzdania, liturgickej pomôcky, štoly, ktorú majú duchovní ústredia podľa odborného usmernenia používať v poľných podmienkach. Štola bola schválená RV ERC v SR.

Kaplnka bola požehnaná a daná do užívania aj predstaviteľmi ERC SR na januárovom zasadnutí RV ERC v SR. Požehnanie vykonal náš generálny biskup ECAV, zároveň predseda ERC v SR Ivan Eľko.

Odborné zhromaždenia a duchovné cvičenia

Vyplývajúc zo stanovených cieľov a podľa plánu aktivít a podujatí Ústredia EPS sa v zasadačke Generálneho biskupského úradu ECAV na SR v úvode nového roka, 24. januára 2022, konalo pravidelné odborné zhromaždenie duchovných Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR.

Ďalšie odborné zhromaždenie duchovných a zamestnancov Ústredia sa konalo 21. apríla 2022. Zhromaždenie začalo biblickým zamyslením v priestoroch kaplnky Generálneho biskupského úradu ECAV na Slovensku, pre ktoré bol oslovený predseda ERC a generálny biskup ECAV na Slovensku Ivan Eľko.

V roku 2022 prebehlo ešte jedno plánované, jesenné odborné zhromaždenie duchovných a zamestnancov Ústredia EPS spojené s duchovnými cvičeniami, ktoré sa konalo v termíne od 24.-26. októbra 2022 v priestoroch Centra výcviku Lešť.

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

V Týždni modlitieb za jednotu kresťanov, ktorý pravidelne prebieha v termíne medzi 18. a 25. januárom, sa 23.januára 2022 (t.j. v nedeľu) v Novom evanjelickom kostole v Bratislave konala celoslovenská ekumenická bohoslužba. Zvest'ou slova Božieho poslúžil biskup Cirkvi československej husitskej Ján Hradil.

Stan na hranici a humanitárna pomoc pre vojnu sužovanú Ukrajinu

Ústredia EPS okamžite reagovalo na situácia spôsobenú vojnou na Ukrajine. Stan slúžil na štátnej hranici s Ukrajinou vo Vyšnom Nemeckom celé dva mesiace. Stal sa útočiskom pre utečencov, prechodným prístankom dobrovoľníkov. Po konsolidácii situácie a zároveň s novými možnosťami poskytovania pomoci núdzným priamo na štátnej hranici, bol 29.apríla 2022 vojenský stan rozložený a nahradený klimatizovaným a uzamykateľným obytným kontajnerom, ktorý našej službe poskytla Záchranná brigáda Hasičského a záchranného zboru v Humennom.

Humanitárna pomoc

Okrem stálej služby na hranici pre ľudí prichádzajúcich na Slovensko sa Ústredie EPS zapojilo do okamžitej pomoci našim vojnou trápeným východným susedom a to prostredníctvom organizácie oficiálnej humanitarnej pomoci SR pre obyvateľov Ukrajiny. V spolupráci aj s Ministerstvom vnútra bol každý druhý deň vysielaný kamión s pomocou pre Ukrajinu. Hneď v prvých dňoch sme z Ústredia EPS dokázali pomôcť 5000 kusmi lekárničiek či tisícokou hygienických balíčkov a termoprádla.

Ústredie EPS koordinovalo okrem mnohých iných aj jednu z posledných zásielok v roku 2022 na pomoc Ukrajine. Táto bola o to vzácnejšia, že na Ukrajinu dorazila v čase vianočných sviatkov, teda presne 24.decembra 2022. Zásielka smerovala do miest Kyjev a Strij, a v spolupráci s našim koordinátormi na Slovensku a v Ukrajine, najmä Olegom Velychkom, Bohdanom Timošenkom a Igorom Muricinom, boli vytipované miesta dodania, presnejšie 76 obcí a miest. Táto zásielka v označenom projekte „winterizácia“ obsahovala 175 elektrocentrál s kanistrami a predlžovacími káblami, 360 teplovzdušných ohrievačov, 70 meničov napätia, 24-tisíc kusov rôzneho termoprádla, 3 000 hygienických balíčkov či 2 540 lekárničiek, všetko v celkovej hodnote viac ako 367-tisíc eur. Vďaka tejto pomoci sa pomohlo zdravotným strediskám a nemocniciam v mestách Buzova, Panoš, Dmitrivka či Hurishchina, taktiež sociálnym zariadeniam, dobrovoľníckym organizáciám a farnostiam gréckokatolíckej a Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi v mestách Kyjev, Lapovka, Makariv či Hrib.

„Očami srdca“

Na podporu detí trpiacich vojnou na Ukrajine zorganizovalo Ústredie EPS v OS SR a OZ SR charitatívny koncert pod názvom „Očami srdca“. Konal sa 21. apríla v Slovenskom

rozhlase a bol konaný pod záštitou ministra obrany SR Jaroslava Naďa v spolupráci s Vojenskou podpornou nadáciou, so združeniami Military Art a Ars ante portas.

Krišťal'ový križ

Nové výzvy, ktorým bolo potrebné čeliť, a aktivity, ktoré sa rozbehli s cieľom pomáhať utečencom v zmysle motto „*Kto rýchlo a včas pomáha, dvakrát tak pomáha*“ nezostali nepovšimnuté. Za vynaložené úsilie pri pomoci utečencom bolo „*Krišťal'ovým križom*“ generálneho duchovného Ústredia EPS v OS a OZ SR plk. Viktora Saba ocenených osem osobností z rezortov obrany, vnútra a spolupracujúcich dobrovoľníkov. Krišťal'ovým križom s logom charitatívneho večera *Očami srdca* boli ocenení Peter Mihoč, Milan Gajdoš, Oleg Velichko, Milan Petrula, Jana Tabačková, Radoslav Kalanin, Jozef Oreský a náčelník Generálneho štábu Ozbroyených síl SR generál Daniel Zmeko. Generál Zmeko sa ako jeden z ocenených prihovril prítomným a vyjadril vďakou za udelené ocenenie, ktoré vníma ako prejav uznania pre celé Ozbroyené sily Slovenskej republiky.

Terapeutický tábor pre deti

Suma vyzbieraná na charitatívnom koncerte predstavovala čiastku 5 618€. Vojenská podporná nadácia doložila sumu 10 582€, čo spoločne predstavovalo sumu 16 200€. Správca vojenskej podpornej nadácie Milan Gajdoš uviedol, že z vyzbieranej sumy sa „*v rámci troch 12-dňových turnusov vždy po 15 detí, zorganizuje cez leto pre deti z vojnou zničených miest Buča a Hostomeľ v Kyjevskej oblasti terapeutický tábor,*“. „*Deti, ktoré zažili akútnu stresovú poruchu a strádanie základných životných potrieb počas vojnového konfliktu, potrebujú psychologickú pomoc s využitím psychologických prostriedkov obnovy pre pozitívnu adaptáciu, zotavenie ale aj celkové zlepšenie zdravia. Tábor by im mal napomôcť nájsť opäť radosť v živote,*“ avizoval plk. Viktor Sabo. Napokon sa podarilo zrealizovať nie 3 ale až 5 turnusov táborov. Tie sa konali v zaujímavom prostredí Etnografického komplexu Ukrajinská dedina v prírodnom prostredí na okraji Kyjeva. Súčasťou každého turnusu boli dvaja psychológovia a dvaja vychovávatelia, pričom na organizácii tábora participovala nielen Vojenská podporná nadácia ale aj Pravoslávna cirkev Ukrajiny.

Vojenský kresťanský tábor

Ústredie EPS v OS SR a OZ SR už tradične organizuje počas leta letný tábor pre deti príslušníkov ozbrojených zložiek. Počas leta prebehli dva turnusy tábora: I. turnus pre mladšie deti vo veku 7-12 rokov s počtom detí 42 a II. turnus pre staršie deti vo vekovej skupine 13-18 rokov v počte 33detí. Oba turnusy prebehli v rekreačnom zariadení BEREA v Modre.

Potáborová víkendovka

Ústredie EPS prostredníctvom duchovného Finančného riaditeľstva SR Mariana Bodolló zorganizovalo stretnutie 21 detí príslušníkov ozbrojených zložiek vo veku od 6-13 rokov počas jesenných prázdnin v termíne od 27. - 30.októbra v nádhernom prostredí Vyhní uprostred Štiavnických vrchov. Spoločný čas je samozrejme kratší ako počas letných táborov, ale nikdy v ňom nechýba slovo Božie, ranné zamyslenia, večerná hlavná téma a priestor na rozhovory. Zvyšok času je klasicky venovaný hram a aktivitám v prírode. Aj počas tohto

stretnutia deti absolvovali výlet ku miestam, ktoré ponúka okolie, konkrétne Kamennému moru a zrúcanine hradu Revištie. Prebehla aj športová olympiáda a disciplíny zamerané na silu, presnosť, vytrvalosť a poznatky zo zdravotníckej prípravy preverili kondíciu detí a ich pozornosť na hodinách. Víkendovka končila pobožnosťou, vyhodnotením olympiády a predvedením scénok.

Ďalší evanjelický duchovný na vojenskej misii a prvý na Cypre

26. augusta 2022 – Slávnostným nástupom príslušníkov ozbrojených síl SR bol zavŕšený proces prípravy a výcviku pred odchodom do misie OSN – UNFICYP/Cyprus. Nástup prebehol v kasárňach 13.mechanizovaného práporu v Leviciach aj za účasti generálneho duchovného Ústredia EPS plk. Viktora Saba. Ten svojou prítomnosťou prišiel vyjadriť podporu kpt. Ondrejovi Rišiaňovi, duchovnému Ústredia EPS, ktorý je súčasťou skupiny odchádzajúcej na polročnú misiu na Cyprus.

Konferencia ZVJS po 15. rokoch

Sa uskutočnila 20.-21.septembra 2022. Bola zvolaná do liečebno-rehabilitačného strediska ZVJS Kováčová. Konala sa aj za prítomnosti predsedu Ekumenickej rady cirkví na SR Ivana El'ka a generálneho duchovného Ústredia EPS plk. Viktora Saba. Po úvodnom otvorení a privítaní účastníkov konferencie generálnym duchovným nasledovalo duchovné slovo predsedu ERC Ivana El'ka. V ňom zdôraznil Boží záujem o človeka i potrebný záujem o iných v konanej službe. Program konferencie bol zostavený tak, aby účastníkom priblížili počiatky, vznik a postupné kreovanie duchovnej služby v ústavoch ZVJS. Postupne sa prešlo až k súčasnej podobe služby, ktorej pomáhajú aj rôzne združenia pre prácu s odsúdenými a trestanými. Zazneli pozdravy hostí z Čiech a Ordinariátu OS a OZ SR. Účastníci konferencie sa zaoberali aj otázkami skvalitnenia a obohatenia tejto služby. Pozvanie na konferenciu prijal aj generálny riaditeľ ZVJS plk. Róbert Mudronček, ktorý ocenil duchovných Ústredia EPS za doterajšiu vykonanú službu.

Návštevy predsedu ERC SR

Jednou z úloh a milých povinností predsedu Ekumenickej rady cirkví v SR je aj **návšteva miest výkonu služby duchovných Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR**. Stalo sa tak 27. – 29. septembra 2022. Predseda ERC a generálny biskup Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku Mgr. Ivan El'ko v sprievode generálneho duchovného Ústredia EPS plk. Viktora Saba a riaditeľa Úradu EPS MV SR plk. Milana Petrulu navštívili región Liptov. Postupne navštívili Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Ružomberku, kde ich privítalo vedenie ústavu: plk. Mgr. Ľubomír Bačkor – riaditeľ, plk. PaedDr. Marián Vít'az – zástupca riaditeľa pre veci služobné a pplk. Ing. Jana Sivková – zástupkyňa riaditeľa pre ekonomické veci. Hostia sa oboznámili s chodom ústavu, úlohami, ktoré zabezpečuje i službou väzenského duchovného kpt. Mgr. Ľubomíra Kordoša. Nasledovala prehliadka hlavnej väzenskej budovy s popisom charakteristík jednotlivých stupňov stráženia. Ďalej sa presunuli do Strediska Horskej záchranej služby v Žiarskej doline, kde v sprievode policajného duchovného mjr. Jána Pacigu, ktorý zabezpečuje duchovnú službu aj v tomto záchrannom zbore, a v sprievode príslušníka Martina Triznu si pozreli nové priestory, v ktorých bude

stredisko - ktoré bude zároveň aj školiacim strediskom HZS – sídliť. Vizitácia pokračovala stretnutím s náčelníkom oblastného strediska HZS Západné Tatry - Žiarska dolina pplk. Ing. Romanom Švandom, ktorý informoval o práci členov záchranného zboru. Ich návšteva pokračovala na Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Liptovskom Mikuláši. Tam ich privítal nový riaditeľ úradu plk. JUDr. Tomáš Janičina, ktorému priali Božie vedenia a požehnanie na novom pôsobisku. Riaditeľ úradu veľmi pozitívne vyzdvihol službu policajného duchovného v zbore. Ďalšie pracovné stretnutie sa odohralo na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru. Prítomných privítala riaditeľka pplk. PhDr. Eva Krajčiová. Návšteva bola spojená s prehliadkou a vyskúšaním hasičskej techniky. Nasledujúci deň pokračovala vizitácia v Liptovskej Ondrašovej – zdravotných skladoch, za prítomnosti brigádneho generála MUDr. Roman Jantoš, veliteľa Veliteľstva vojenského zdravotníctva v Ružomberku. Ten prítomných krátko poinformoval o vojenskom lekárstve a priblížil fungovanie poľnej nemocnice. Následne sa návšteva presunula do priestorov laboratória a miesta, kde prebiehajú bio odbery profesionálnych vojakov. Touto návštevou sa ukončila vizitačná návšteva predsedu ERC a generálneho duchovného.

Brat generálny biskup stihol aj s generálnym duchovným ešte v kultúrnom stredisku v Liptovskom Mikuláši navštíviť slávnosť 20. a 30. výročia evanjelických cirkevných škôl na Liptove.

Pietna spomienka v Kosove...

Sa uskutočnila 4. októbra 2022. Súčasťou slovenskej delegácie vedenej ministrom obrany SR Jaroslavom Naďom do **Kosova** bol aj generálny duchovný Ústredia EPS plk. Viktor Sabo. Po sľube danom rodinám pozostalých po tragickom leteckom nešťastí vojenského špeciálu AN-24 sa konala **pietna spomienka** priamo v mieste pôsobenia obetí, s cieľom priblížiť im a spoznať miesta, kde naposledy pôsobili ich najbližších, a žiaľ sa po splnení svojich úloh v misii už domov nevrátili. Spomienkového ceremoniálu sa zúčastnilo 27 rodinných príslušníkov pozostalých. Navštívili **pamätník padlých vojakov v Prištine**, následne sa presunuli na bývalú **vojenskú základňu KFOR** v obci **Šajkovac**, prezreli si schému tábora, deň zavŕšili tichou spomienkou pri pamätníku v mestskom parku v Prištine.

Advent s vojakmi na Cypre

16. – 19. decembra 2022 sa uskutočnila **predvianočná výpomoc v adventnom čase** pre vojakov pôsobiacich v mierovej misii. Počas poslednej nedele pred Vianocami navštívil generálny duchovný Ústredia EPS plk. Viktor Sabo vojakov pôsobiacich na Cypre. Cieľom tejto návštevy bolo povzbudiť vojakov, zvestovať im Božie slovo, a zaželať im pokojné a milosťou Božou naplnené vianočné sviatky. Okrem duchovného slova im priniesol aj diáre ústredia EPS na rok 2023, pár Biblií a ručne robené vianočné oplátky. Okrem bohoslužobnej činnosti členovia delegácie, medzi ktorými bol riaditeľ úradu EPS MV SR plk. Milan Petrula a kancelárka Ústredia EPS Lucia Martonová, navštívili aj mnohé zaujímavé miesta ostrova Cyprus (hrob Lazara, hrob sv. Barnabáša, kláštor Stavrovouni, a iné).

Úrad EPS v OS SR

Duchovná služba má unikátne postavenie v komplexnom systéme zabezpečenia príslušníkov Ozbrojených síl SR, rovnako aj ich rodín pri výzvach, ktoré predstavuje vojenská služba pri plnení úloh stanovených Výcvikovou smernicou na výcvikové obdobie 09/2021-09/2023 v záležitosti náboženského, morálneho, etického a duchovného blaha a odolnosti jednotlivca. Za týmto účelom si duchovná služba stanovuje ciele uspokojovať a rozvíjať duchovné potreby, poskytovať pastoračnú starostlivosť. Podľa potreby poskytovať rady a inštrukcie veliteľom, čo sa týka záležitostí s duchovným životom a náboženstvom ovplyvňujúcich ich príslušníkov, operačných úloh, humanitárnej, sociálno-charitatívnej činnosti, ako aj pozitívnej prezentácie na verejnosti. Prostredníctvom dôkladného veliteľského plánovania duchovnej služby a následnej implementácie plánov do praxe posúdiť možný pozitívny vplyv na plnenie úloh naprieč operačnou oblasťou plnenia úloh OS SR.

V období letných prázdnin sa uskutočnili tábory pre deti profesionálnych vojakov a zamestnancov rezortu obrany sa účasti vojenských duchovných EPS.

Úrad EPS MV SR

Úrad ekumenickej pastoračnej služby (ďalej len UEPS) v roku 2022 realizoval poskytovanie duchovnej služby príslušníkom policajného zboru, hasičom, členom Horskej záchranej služby, zamestnancom rezortu vnútra, a popri svojej činnosti sa počas roka podieľal aj na ďalších úlohách a aktivitách a to najmä na poskytovaní humanitárnej pomoci vojnovým utečencom z Ukrajiny po vypuknutí vojny.

- **Letný tábor pre deti policajtov, hasičov a zamestnancov ministerstva.** UEPS pripravil a zorganizoval v termíne od 7.-13. augusta 2022 letný tábor pre deti príslušníkov a zamestnancov rezortu v Telgárte. Na tábore sa zúčastnilo 39 detí. V sprievode dospelé osoby, vdovy po zosnulom vojakovi z Ukrajiny, bolo medzi nimi aj 6 detí policajtov z Ukrajiny, ktoré stratili svojich otcov pri vojnovom konflikte.
- **Cestovateľský seminár pre policajtov a hasičov v Nemecku pri 500. výročí prekladu Biblie a 505. výročí od začiatku reformačného hnutia.**
- **Pietna spomienka** v rámci celosvetového **Dňa pamiatky obetí dopravných nehôd.** UEPS pripravil dňa 20. novembra 2022 v Evanjelickom kostole v Liptovskom Mikuláši.
- **14. ročník celoslovenského policajného a hasičského výstupu vo Vysokých Tatrách** sa konal v dňoch od 23.-25. septembra 2022 s cieľom výstupu na Veľký Choč. Výstupu sa zúčastnilo 350 registrovaných účastníkov, medzi ktorými bola aj zástupkyňa EUROPOL-u a zahraniční hostia z Polície ČR a Polície Maďarska. 24. septembra 2022 ráno po privítaní všetkých účastníkov, duchovnom zamyslení a požehnaní nasledoval samotný výstup.

UEPS udržiava medzinárodné kontakty s ozbrojenými rezortmi v krajinách Slovinsko, Rakúsko, Nemecko a Česká republika. realizácia a účasť duchovných v rámci Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov

Úrad EPS GR ZVJS

Úrad ekumenickej pastoračnej služby (ďalej len „ÚEPS“) Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) tvoria riaditeľ ÚEPS a štyria väzenskí pastori.

V priebehu roka 2022 poskytovaním duchovnej služby naplnili Dohodu č. 270/2005 Z. z. medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami v podmienkach zboru. Začiatkom roka protiepidemiologické opatrenia COVID-19 v ústavoch zboru limitovali realizáciu viacerých hromadných stretnutí, ktoré museli byť zrušené alebo sa nekonali na pravidelnej báze. Obmedzenia platili aj pre službu väzenských pastorov pri vycestovaní a službe v ústavoch. Po uvoľnení opatrení sa pastoračná služba postupne dostávala z obmedzení do zabehnutých spôsobov služby duchovných.

Napriek obmedzeniam bolo možné väzneným jednotlivcom, alebo skupinám, zúčastňovať sa duchovných služieb formou bohoslužieb, biblických vzdelávaní, osobných rozhovorov, pastoračných podnetov s modlitbami a vysluhovaním sviatosti. Duchovní EPS boli nápomocní pri organizovaní kresťanských koncertov, vzdelávacích programov a kultúrno – osvetovej činnosti. Obstarávali duchovnú literatúru, Biblie - Nové Zmluvy prostredníctvom spoločnosti *The Gideons International*, filmy, knihy a ďalšie vzdelávacie materiály. Podľa možnosti pôsobili medzi príslušníkmi a zamestnancami zboru a to formou individuálnych pastoračných rozhovorov, pri spoločných stretnutiach a vo voľnom čase. Keďže v ústavoch pôsobia duchovní z viacerých kresťanských cirkví, pastoračná služba má evanjelizačno – misijný a ekumenický charakter. Primerane sa duchovní EPS venujú taktiež postpenitenciárnej starostlivosti.

Jednou z významných aktivít počas roka 2022 bolo konanie **Konferencie duchovných a misijných spolupracovníkov v ústavoch Zboru väzenskej a justičnej stráže**. Tá sa konala v termíne od 20.-21.september 2022 v liečebno-rehabilitačnom stredisku ZVJS Kováčová.

Predstavitelia jednotlivých združení vykonávajúcich duchovnú službu vo väzniciach pomáhajúci ako dobrovoľníci.

Slovenské evanjelizačné stredisko – Ján Hevera

- Slovenské väzenské spoločenstvo – ThDr. Eva Antalová
- Združenie žien Aglow International na Slovensku – Rút Krajčiová
- Apoštolská cirkev z Nitry
- The Gideons International v SR – Peter Pavelka

Podľa štruktúry prerozdelenia ústavov zboru v roku 2022, väzenskí pastori Ústredia EPS uskutočnili celkom 1 111 spoločných bohoslužobných a biblických vzdelávacích stretnutí pre 6 228 klientov a 2 317 individuálnych pastoračných stretnutí pre 4 019 klientov. Spolu vykonali 3 428 duchovných pastoračných aktivít pre 10 247 klientov a poslucháčov.

Referát EPS vo FS SR

Nakoľko referát duchovnej služby vo FR SR je novým v danom rezorte, hlavnou úlohou bolo predovšetkým jeho predstavenie sa čo najväčšiemu množstvu úradov a pobočiek v rámci SR, dostať jeho jednotlivé aktivity do povedomia príslušníkom FR SR. Preto jednou z hlavných úloh referátu duchovnej služby FR SR bola prednášková činnosť na úradoch a pobočkách FR. Prednášky boli vykonávané v súčinnosti s Akadémiou finančnej správy a ich názov bol „*Prevencia boja proti korupcii*“ a „*História a vznik Ústredia EPS v OS SR a OZ SR a jeho súčasné aktivity*“. Prednášky sa vykonávali na DÚ Bratislava a DÚ Banská Bystrica. Okrem rezortných prednášok to boli dve mimorezortné „*Duchovná služba v procese paliatívnej starostlivosti o onkologického pacienta*“ a „*Duchovná služba v procese paliatívnej starostlivosti u rodinných príslušníkov onkologického pacienta*“ na medzinárodných vedeckých konferenciách „Smrť v tranzite“ 4.6.2022 a 11.11.2022 usporiadanými Evanjelickou bohosloveckou fakultou UK v Bratislave.

Referát duchovnej služby FR SR pokračoval v tradícii stretnutí „*Otec a syn*“, ktorého IX. ročník prebehol v rekreačnom zariadení Domov na pol ceste vo Veľkom Slavkove od 29.9. - 1.10.2022. Zúčastnilo sa ho 26 účastníkov z ozbrojených zložiek. Počas stretnutia sa zamerali na dva momenty - mužskú spiritualitu, jej hľadanie v biblických príbehoch a moment vlastenectva. V programe stretnutia bol aj spoločný výstup a záverečná pobožnosť so spoluúčasťou laikov.

V rámci bohoslužobnej činnosti prebieha najmä spolupráca s vysielajúcou cirkvou a vykonávaním služieb Božích v neobsadených cirkevných zboroch ECAV, prevažne Rimavského seniorátu, a to Tisovec, Klenovec, Rimavská Píla, Tornaľa a Kráľ.

Zoznam evanjelických duchovných, diakona a zamestnancov Ústredia EPS v OS SR a OZ SR k 31.12.2022 :

duchovní: celkom 11

ÚstrEPS OS A OZ SR

- plk. Mgr. Viktor SABO, generálny duchovný,
- por. Mgr. Filip CHYBA, diakon,

OS SR

- kpt. Mgr. Ondrej RIŠIAŇ, dekan, VePS Trenčín,

MV SR

- plk. Mgr. Milan PETRULA, riaditeľ EPS MV SR, Bratislava,
- npor. Mgr. Milan BARTKO, Akadémia PZ, Bratislava,
- mjr. Mgr. Matúš VONGREJ, Krajské riaditeľstvo PZ, Prešov,
- mjr. Mgr. Ján PACIGA, Okresné riaditeľstvo PZ, Liptovský Mikuláš,
- mjr. Mgr. Júlia ŠTOFANOVÁ, Okresné riaditeľstvo PZ, Senica,

ZVJS

- kpt. Mgr. Ľubomír KORDOŠ, väzenský pastor, Ružomberok,

- npor. Mgr. Dušan VAŇKO, väzenský pastor, Ilava.

FS SR

- ThDr. Marián BODOLLÓ, duchovný, Daňový úrad Banská Bystrica,

občianski zamestnanci: celkom 6

ÚstrEPS OS A OZ SR

- Mgr. Lucia MARTONOVÁ, kancelárka,

- Ing. Milan GAJDOŠ, riaditeľ správy,

- Miroslava IVANČOVÁ, samostatný referent,

- Ján BENKA, samostatný referent,

OS SR

- Lucia TOMICOVÁ, samostatný referent,

MV SR

- Mgr. Dagmar TOMAŠOVIČOVÁ, referent – špecialista.

Neobsadené miesta: celkom 3

OS SR

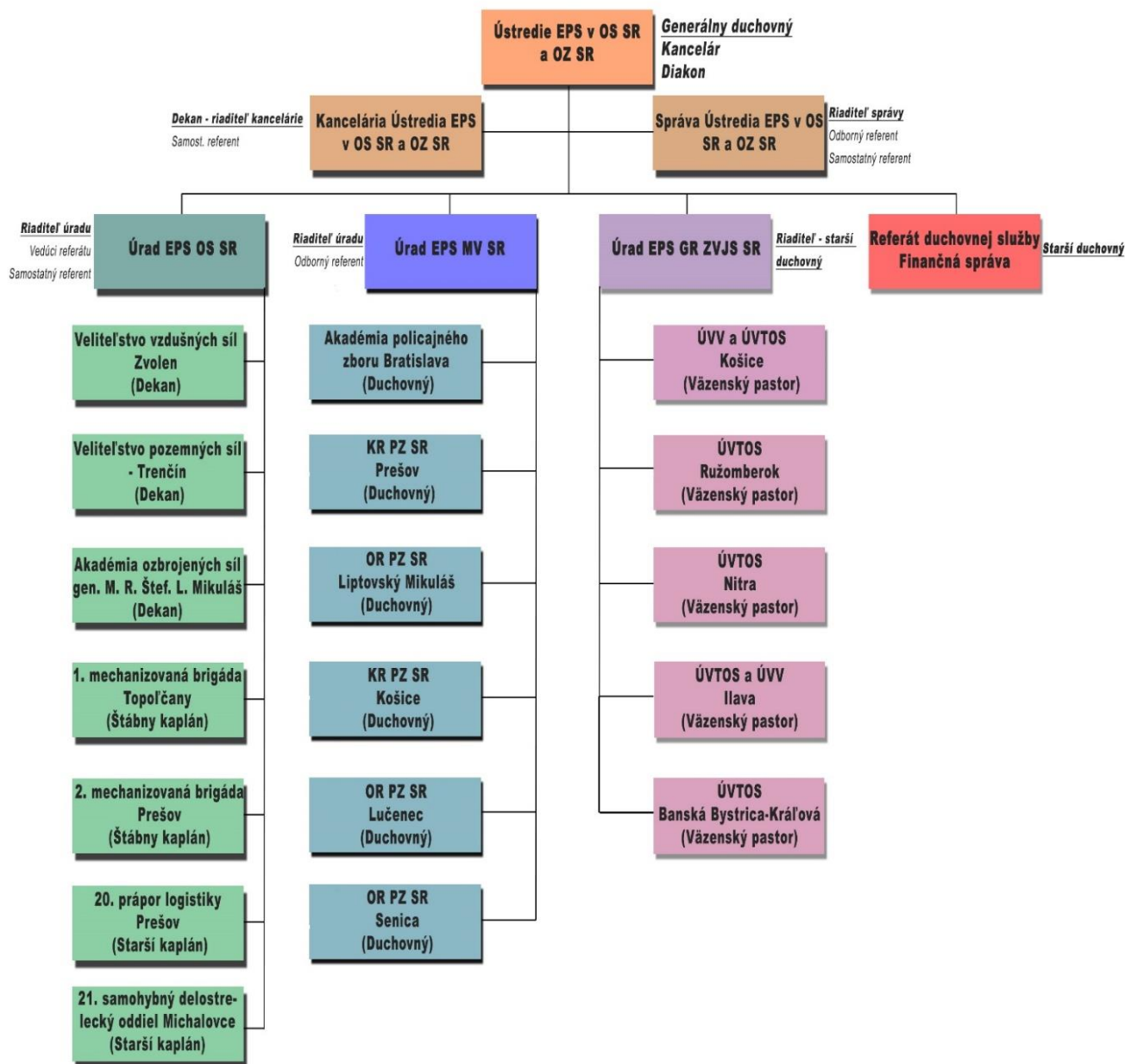
- Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši

- Veliteľstvo vzdušných síl vo Zvolene

ÚstrEPS OS A OZ SR

- odborný referent

Tu chcem poďakovať Ing. Mgr. Jaroslavovi BALOCKÉMU, ktorý ústrediu pomohol vo funkcii kancelára po mojom nástupe od roku 2020 do roku 2022 vo funkcii. Prajem mu hodne zdravia, Božieho pokoja a lásky.

Podrobnosti o našej činnosti môžete vyhľadať na našej webovej stránke www.ustreps.sk

plk. Mgr. Viktor **SABO**, PhD.
 generálny duchovný – vojenský biskup
 ÚstrEPS OS a OZ SR